

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Fel évre . . . 5 —		Fel évre . . . 8 —	
Negyed évre . . . 2 —		Negyed évre . . . 4 —	
Egy óra . . . 1 —		Egy óra . . . 1 —	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az erdélyi magyarság veszedelme.

»A székelység pusztulása« czim alatt irt Marosvásárhely egyik kerületének képviselője, Sebess Dénes egy könyvet tele tudással és égő fajszeretettel. A könyv czime hibás, mert hiszen, amiről ír, az nemcsak a székelység pusztulása, de egyuttal az erdélyi magyarság veszedelme is. Sebess Dénes látóköre e könyvben messze túlhat a székely hegyeken és bérczeken. Kiterjed a Maros, Szamos és az Aranyos völgyeire, behat a radnai havasok és az érczhegységek szurdokaiba s végig suhan Hunyad megye áldott téerein, le egészen a hó koszoruzta Retezatig és meglátja mindenütt s nyomon követi azt az ethnikai és közgazdasági harczt, melyet lassan, de szívós kitartással folytatnak a románok és a szászok az erdélyi magyarság és a székelység ellen.

E könyv ereje abban van, hogy a székelységet a maga bajaival és nyomoruságaival együtt nem mint különálló valamit fogja fel, hanem összefüggésben erdélyrészi magyarság jövőjével. És ennek következtében még a legelfogultabban gondolkozók is meggyőződhetnek arról, hogy a székelység

érdekében megindult mozgalom nem csupán helyi jelentőségű, hanem kiegészítő része a magyar társadalom ama nagy védelmi harcának, mely helyi érdekeknel magasabb és egyetemesebb hatású érdekekert foly. Meggyőződhetik arról is, hogy ezt a mozgalmat nemcsak nem tanácsos leszeregni, de nem is lehet, mert a nép életosztöne hajtja és kényszeríti előre azokat, kik szolgálatába szegődtek. Ennek az életosztönnel pedig, ha felébredt egyszer, nagy kényszerítő erőkölsi hatalma van, mely elsőpri azokat, kik ellene szegülnek.

Elesen metsző és bonczoló e könyvnek kritikája, de uem sértő, mert érezzük mindnyájan, hogy csak az igazságot keresi és igyekszik megállapítani, mikor kimondja, hogy a történelem itélőszéke előtt egy rettentő vád emelkedik a kormányzati politika eddigi rendszerei ellen: ama könnyelműség és rövidlátás vádja, melylyel a magyar faj legvitálisabb érdekeit Erdélyben elhanyagolták; amely megengedte és elnézte, hogy a székelység gazdaságilag és kulturailag egyaránt elhanyagolva, ne csak elszegényedjék, de egyuttal a morális elzülles veszedelmes lejtőjére is jusson. Kritikai bonczkése éles, de a kéz, mely tartja,

nem kegyetlen és a szív, mely a kezét vezeti, mélyen érző becsületes magyar szív.

Ott azonban, ahol a veszedelem oly közel van, a hol a baj oly súlyos hogy orvoslása késedelmet nem tűrhet, nem sokat ér a legremekebb kritika sem, ha a kritikus nem tudja megjelölni azokat a tényleges és gyakorlati eszközöket, melyeknek ügyes alkalmazásával a mentés munkáját végre lehet hajtani. Két tényezőt jelöl meg olyat Sebess Dénes, amelynek összhangzatos és kitartó munkájától függ a székelység megmentése.

E tényezők egyike a kormány, másika pedig maga a székely társadalom. Tisztán társadalmilag, a kormány legkomolyabb segítsége nélkül sikerre nem számíthatunk. Viszont a társadalom közreműködése nélkül, kellőleg előkészített talajra nem találva, hatástalan és gyümölcs nélkül való lesz a legderekebb kormányzati intézkedés is.

Sebess Dénes fejtegetéseit mi csak két dologgal szeretnők kiegészíteni, hogy a székely mozgalom munkásságának irányát és helyes egymásutánját tisztába hozhassuk. Az első teendő a székelység társadalmát eddigi közömbösségből felrázni. A birtokossággal és értelmiséggel megértetni, hogy nagy

Hess te, szarka, ne csörögi.

Hess, te szarka, ne csörögi!
 Nem jön ide vendég.
 Elfogyott már a jó bor,
 Elfogyott régesrég!
 Ropogósra sült malacz
 Illata elszállott . . .
 Hess te, szarka, ne csörögi!
 Keress más palánkot!

Csiba, kutya, ne ugass!
 A mi volt már nincsen!
 Nem zörget már minálunk
 Senki a kilincsen.
 Odébb megy a koldus is,
 Nem nyit be hiába . . .
 Csiba, kutya, ne ugass!
 Bujj el a szalmába!

Ácsi, cigány, ne czinczogi!
 Kárba megy a gyanta.
 Nincs már nekem, nem is lesz
 Soha nevem napja!
 Lyukass a zseb, mind kihullt
 Belőle a tallér . . .
 Ácsi cigány! Ilyen már
 A magyar gavallér!

Pósa Lajos.

Kvérausz!

Irta: **Pildner Ferencz** országgy. képviselő.

Ma talán kevesen lesznek, a kik tudják, hogy mit jelent ez a szó „kvérausz“? Az osztrák Dienst-Reglementből származik, rontott németiséggel vulgo, bakanyelven annyit jelent, mint „Gewehr Heraus“, azaz magyarul „fegyverbe.“ Kapcsolatosan ezzel a titokzatos szóval van még a „Höpvák“ — Hauptwache és a Schnarrposten. A katonai életnek ez a három tényezője, azt hiszem, most már letűnt — legalább a nyilvánosság előtt! A magyar városok főterein nem található!

Midőn ezelőtt 32 évvel, mint az akkori kolozsvári jogakadémia egyik hallgatója egyévi önkéntesi évemet is leszolgáltam — 1869—1870-ben — még ott disztelenkedett a kolozsvári főtéren a K. K. Hauptwache! Körülbelül ott, a hol kincses Kolozsvár nagyszülőltjének, Mátyás királynak érczszobra a jövő évben emelkedni fog Erre a helyre 24 óránként, — mindig déli 12 órakor — egy katonai csapatot vezényeltek. Dobpergés és hangos vezényszó mellett történt a régi ör felváltása. A Schnarrposten kiállítottnak szent kötelessége volt két hosszú órán át egy körülbelül másfél láb szé-

les és 30 láb hosszú deszkán fel és lesétálni, szóltanul a város piaczára bámészkodni és gondolatait némelykor reglementwiedrig szabadon bocsatani. Ez idő alatt a? legénység bent a vártaszoba dohos levegőjében töltötte ezt a nevezetes napot, kivált ha egy néhány módos regruta volt között, egy alapos libációja a hadi tudomány eme gyakorlatát „Britschen Waschen“ nek nevezték, ünnepelte, míg a vezénylő tiszt az extra szobában egy kétes tisztaságu bördívánon heverészve, egy kölcsönkönyvtárból kivett regényt lapozgatott. A Schnarrposten mélabusan taposgatta az említett hosszú deszkát, éber figyelemmel lesvén, vajjon nem közeledik-e aranygalléros törzstiszt? Ha ez megtörténik, akkor kötelessége azonnal torkaszakadtán egy hatalmas „Kvérausz!“ bögni, úgy hogy mire a legénység fegyvert ragadva, a fővárta előtt felállott, a vezénylő tiszt harsány parancsára a dobos a Generalmarsch néhány ütemét verte. a legénység egykedvűen tiszteleg, aztán újból falnak támasztották a fegyvert és visszasiettek az örszobába a félbeszakított tevékenységet folytatni.

Az 1870. évi márczius havában megesezt, hogy a Kolozsvárott szolgáló egyévi önkéntesek is a fővártára lettek kirendelve.

nemzeti ügyet fog szolgálni, ha a székely nép érdekeit felkarolja. Ha igyekeznek e népet a pusztulás útján megállítani, ha sokasodó vétkeiért és büneiért nem taszítja el ridegen magától, hanem szereti, mert az ő vére és az ő csontja. A szeretettel és vele való foglalkozás útján megnyert népet pedig meggyőzni arról, hogy boldogulását ne idegen országtól, vagy egyénektől, hanem a saját véréből való székely birtokosságtól és székely értelmiségtől várja.

Ha a székely társadalom elég erős lesz önmagát reformálni, akkor az a morális hatalom, mely a székely ségből kisugárzik, kényszeríteni fogja a kormányzati politikát is, ha ez még oly kicsinyes, félénk, babozó és rövid látó is lesz, mint volt eddig, hogy eszelekedjék azzal a határozottsággal és erővel, melyre őt a nagy nemzeti érdekek szolgálatának kötelessége kényszeríti. Akkor nem lesz senki, aki azt hirdesse elfogultan és botorul, hogy a kormányzati politika a székelységet saját vétkei és bünei miatt képtelen megmenteni. Akkor nem fogja senki azt mondani sem nekünk, sem Sebess Dénesnek és senkinek azok közül, kik magunkra vettük, hogy a súlyos keresztje alatt roskadozó székely népet kitértőre buzdítják, küzdelemre és türelemre bátorítják, hogy a legjobb esetben is csak ábrándozók vagyunk. Hátha csakugyan ábránd a székelységnek megmentése és ennek segítségével az erdélyrészi magyarság régi erőben való visszaállítása, hát Sebess Dénes könyvével kezünkben ábrándozunk tovább is és álmodjuk azoknak a vértanúknak és hősöknek álmát, kiknek csontjai ott pihennek az erdélyi csatasíkok hantjai alatt.

Jancsó Benedek.

A nemzet csalóánya, Blaha Lujza éppen akkortájt szerepelt a kolozsvári Nemzeti Színházban.

Ez a vendégszerepiés — Kolozsvár város művelt közönségét valóságos lazba sodorta. Az elbájoló művésznő egy-két fellépéssel meghódította az egész várost. Rajongott érte a közönség aprajánagyja, Magnás és firtis — kolozsvári spezialitás — polgárság és diákság vetelkedett és verekedett egy-egy színhazi jegyért. Ilyen ünnepélyes időben mi, önkéntesek, a zord katonai parancs által a fővártán szomorkodtunk, a miért Blahanét ezen az estén nem bámulhattuk. Szörnyű sérelem volt ez!

Egyik önkéntes bajtársunk, a ki oly szerencsés volt, hogy őt Blaha Lujzának egy alkalommal személyesen bemutattak elmesélte Blahanének a reánk várakozó sanyaru fővártai sorsot. Ez alkalommal dicselkedett, ha Blaha Lujza közeledik a fővárt felé, bármelyik önkéntes, a ki éppen Schnarrposzton dicső feladatát teljesíti, a nagy művésznő előtt a katonaságot fegyverbe szólítja. Ez az elhamarkodott ígéret a pajtásunkat

A költségvetés.

Ma, kedden kezdi a képviselőház a fő évi költségvetés tárgyalását. Magyarországi költségvetésről, a heteken át folytatandó vitáról kevés szó fog esni, mert végre is normális büdzséről van szó, mely ellen általában csak azt a kifogást lehet emelni, hogy még mindig kevés benne az a beruházás, mely a nyomorgó népnek elégséges foglalkozást nyújt és kevés benne az a költség, mely a magyar kultúra emelésére szolgál.

Ez a két szempont nem volna elég ok a költségvetés általános megtagadására, mert mindkét irányban a részletes tárgyalások során valamelyest segíteni is lehetne, de igenis meg kell tagadni a költségvetést még általánosságban is olyan kormánytól, mint a milyen a mostani, melyről most már bizonyos, hogy Magyarországot minden aron ismét Ausztriához akarja láncolni.

A függetlenségi és 48-as párt igen jó tette, hogy ezt az álláspontot foglalta el és már az általános vitán kifejezést fog adni a kormány iránt táplált bizalmatlanságnak. Remélhetőleg a néppárt is osztozni fog a függetlenségi párt nézetében és csatlakozni fog az akcióhoz, a melyet ez ellen a kormány ellen valahára erőlyesen meg kell indítani. Jó lesz ennek a vitának a során előhozakodni összes bajainkkal és beigazolni az ország színe előtt, hogy ez a kormány semmivel sem jobb elődjénél; sőt rosszabb, sokkal rosszabb, mert mindjárt két fontos irányban olyan bajokat idézett fel, miknek előbb csak híre ismertük.

Ennek a kormánynak a nembánom-sága, tagymatagsága és szószátyár kertelése okozta a társadalmi és felekezeti béke felbomlását; ennek a kormánynak gyengesége és tudatlansága okozta és istapolta a gazdasági súlyedést, az általános pénzügyi tespedést, az országos nyomort.

Csak egy gondolat bántotta és izgatta ezt a kormányt: Magyarországot ismét lekötni Ausztriának.

A költségvetési vitából előcsatát kell csinálni a bekövetkezendő kiegyezési harcokhoz: lássa és érezze a kormány, hogy az ellenzék elszántan akarja megvívni azokat a küzdelmeket, melyektől az ország nepe legalább a gazdasági felszabadulást várja.

Nem kell már beérni az ellenzéki álláspont jelzéssel, hanem ki kell fejteni az

ellenzéki tábor egész szellemi erejét; még kell mutatni az országnak, hogy az ellenzék megérdemelte gyarapodását és még inkább, hogy a nép többségének bizalma feléje forduljon.

A kormánypártiak ugyanis hivaikodnak hogy az ellenzék gyöngye, hogy nem lesz, a ki védelmezzen bennünket Ausztria ellen és hogy ők maguk lesznek kénytelenek a kiegyezési kérdéseket alaposan megrágni, hogy az ország kart ne valljon. Kérkednek azzal is, hogy a miniszterelnök egymaga elég erős az ellenzékkel szemben és nincs szüksége arra, hogy pártjának korifeusai felvonuljanak támogatására.

Henczegés bizony ez, egyéb semmi. Az ellenzék eddig nem akarta az erejét felszerezni és nem akart a miniszterelnök mintájára hiu fecsegéssel olesó diadalokat aratni; de majd elvállik a komoly küzdelmekben, hogy hány zsákkal telik, hogy ki a legény a gáton.

Attól ne féljen a kormánypárt, hogy neki fog kellenni érdekeinket Ausztriával szemben megvédeni. Ugy sem tenne komolyan; hiu, álnok otalom volna, melyben nem volna köszönet.

Majd megteszi a függetlenségi párt a kötelességét és úgy vigyázzanak a tisztelt kormánypártiak, hogy a haza igaz érdekeit védelmezzék ők is, mert a nép nem fogja engedni, hogy port hintsenek a szemébe. A nép már ismeri a komédiásokat, ismeri azt a kormánypárti tábori, melynek istene a hatalom, bálványa Ausztria és a melynek kisebb gondja is nagyobb, semhogy az ország és lakóinak boldogulásával törődnek.

Szerkesztői üzenet helyett.

(Levél „egy debreczeni polgárhoz.”)

Tisztelt uram figyelmeztet engem a Vázsonyi lapjának legutóbbi számára, a melyben engemet „sárga földig” le-tárgyaltak; a miért a Kinizsi gyalázó demokrata vezért érdem: szerinti lez-kében részeltettem.

Olvastam e lapot. Olvastam az „új honalapító” lapjának rám vonatkozó közleményeit. A megvetésnél csakugyan alig érdemelnek egyebet. De nehogy félreértsek hallgatásomat, mint ahogy Ön is félreérti látszik, ime mondok reá néhány magyar szót.

A demokrata vezérférfiu zsurnálja ugyanis, engemet kicsinyíteni, szégyeníteni akarván, csufondároskodik, hogy hiába orditozok én az ösök, hősök meggyalázása miatt, az én őseim nem törököket öltek, de disznokat. Buzogány helyett disznó páczával és hájfejtő késsel hadakoztak. Az ösök emlé-két legjobban úgy őrzöm meg, ha visszatérek a hentes mesterséghez, a hurka töméshez, ez belevág a szellemi nivómba. A sertések között inkább megértik a felordításomat.

No, ez a hang méltó Vázsonyiék-hoz. Demokratáknak vallják magokat, de engemet azzal akarnak megségyeníteni, rám fogják, hogy őseim hentes mesterek voltak... Feltéve, hogy hentesek lettek volna is, Magyarországon minden becsületes magyar hazafi tartozik tisztelni a nemzeti hő-söket, még a hentes ivadék is tartozik

— Szeredai Aladárt, a hunyadmegyei alispán fiát, később mégis nagy aggodalomba sodorta. A fővártai katonai szentséggel viszszaelni Kriegsartikkal Festung, Pulver und Blei lebegett a szemei előtt. Akkor segítségünkre jött egy daliás honvéd huszárörnagy, gróf Horváth-Toldy Lajos, későbbi képviselő társam. Ez a kedves ember magára vállalta azon a napon, mikor mi önkéntesek a kolozsvári fővártán a város nyugalma felett örködtünk, a bájos művésznőt arra felé elkísérni. Eppen én voltam a Schnarrposzton, midőn Blaha Lujza gróf Horváth-Toldy ör-nagy karján arra felé sétált. Látván a nagy művésznőt az aranygalléros dőlczeg huszár karján, oly hatalmasan kiabáltam a kvér auszt, hogy a Wachkommandant és önkéntes társaim alig voltak képesek hivatalos komoly-ságukat megőrizni. A kommandó is elhang-zott pergett a dob, a Generálmarsch első ütemei elhangzottak, a legénység tisztelgett, és Blaha Lujza a legedesebb mosolylyal kö-szönte meg a katonaság kitüntetését, a mely szinteg a mellette járó örnagynak, tényleg azonban a nagy művésznőnek szólt.

ösmerni és védeni a hősök emlékét. Én ezt cselekedtem. A jövőben sem cselekszem másként, ha tetszik, ha nem tetszik Vázsonyi uréknak, a kit a redakciójával együtt biztosíthatok arról, ha őseim tényleg debreczeni sertés kupeczek és hentések lettek volna is, akkor sem tagadnám meg őket; sőt büszke volnék emlékükre, noha nem vagyok olyan modern demokrata, mint Vázsonyi ur és a redakciója.

Azonban az én őseim nem voltak hentes mesterek, bárha ezt az elégtételt szívesen és szegyenkezés nélkül adnám meg Vázsonyi urnak. Az én őseim régi, becsületes családi multu hajdusági földbirtokosok voltak, a kik között az évszázadok során mindig kerültek katonák is; de bár az eke mellett, bár karddal a kezben küzdöltek a hazai rögökért, egyiránt becsületes, hü fiai voltak annak a nemzetnek, a melynek a története gyalázásában Vázsonyi urnak gyönyörűsége telik. Már pedig az ősök hánytorgatása semmiféle nemes izlésre és lélekre nem vall és ha ezen demokrata példaadást követném, akkor talán a Vázsonyi (Weiszfeld) demokrata ur ősapáiról, az őstatai foglalkozásáról szinte mondhatnék né mely szót. Ámde az én izlésem ezt nem engedi.

A sirhantok rugdalása és köpködése soha sem volt magyar virtus. Azt csak a pogány és Vázsonyi doktor ur cselekedték meg, hogy rátámadtak a halott Kinizsi emlékére. A turbános pogány — a krónika szerint — pisztolyból lött a Kinizsi sarkövére, de a golyó visszapatant és megölte a turbános pogányt. Vázsonyi doktor ur is ugyanígy járt, Kinizsit bestális példagyánánt tüntette fel és magát pillengérezte. Végezetül megjegyzem azt is, hogy midőn Vázsonyi doktor ur és a zsurnálja engem méltónak ítél a „disznó pácához“ és a disznóvakaró késhez, ebben megnyugszom; ámde egyidejűleg Vázsonyi doktor urat is felhívom, hogy ily kedvező körülmények között, ha visket a mélyen tisztelt bőre, hozza le Debreczenbe, szívesen és tölem telhetőleg megvakarom azt. Hiszen a nekem itélt disznópácza és disznóvakaró kés sem buzogány, sem kard; tehát a doktor ur és zsurnálja nem emelhet ellenök — saját külön demokrata szempontból — „elvi“ kifogásokat

Ifjabb Móricz Pál
a Debreczen fel. szerkesztője.

Ifj. Móricz Pál szerkesztő-társamat — kivel a Vázsonyi-Kinizsi dologban nem vagyok egy véleményen — oly személyeskedő modorban támadja meg az „Új Század“, a melyet természetesen t. szerkesztő társam nem hagyhat szó nélkül. Csakis ez adja meg a magyarázatot ahhoz, hogy még egyszer s — remélem: utolszor — tér vissza lapunk ehhez az áldatlan dologhoz.

Főszerkesztő.

Farsangi naptár.

Febr. 2. Iparoskör bálja.
Febr. 5. Jóték. nőegyl. teaestélye.
Febr. 8. A jog. és tisztv. kör bálja a „Biká“-ban.
Febr. 8. A Stern-féle munkások bálja a Margitban.
Febr. 15. Filler egylet tea estélye a Bikában.

NAPI HIREK.

Dr. Bacsonyi Lajos

Fekete lobogó lengése hirdeti az ős kollegium homlokzatán, hogy nagy veszteség érte a magyar református Siont s az Alma matert, mert a benne hirdett tudományoknak egyik oszlop bajnoka kidőlt az élők sorából.

Dr. Bacsonyi Lajos, a debreczeni ref. jogakadémia kiváló tanára meghalt. 1885. évi augusztus 15 én lett debreczeni tanárrá, 1886. február 10-én tartotta meg tanári székfoglaló beszédét a „Statisztikai tudományok fejlődéséről.“ Azelőtt a sárospataki főiskolán tanárkodott; Debreczenbe a Kassey Sámuel jogtanár helyére választották meg a statisztika és államszámviteltan tanszékére. Sorrend szerint ő volt a jogakadémián a 13-ik tanár, mióta a jogakadémia fennáll.

A jogkari dékánuság felállítása az ő indítványára történt; s a most folyó átalakítás munkálatait is ő készítette; általában munkás, tevékeny tagja volt a tanári karnak s a főiskolának.

Tanítványai a legjobb szívű, humanus modoru tanárt gyászolják benne, ki az ifjuságnak a szó igazi értelmében vett barátja volt; de sokáig fogják gyászolni barátai is, kik előtt feledhetetlen arad az ő szellemtől sziporkázó, csendes, de ötletes, törül metszett székely humora

Dr. Bacsonyi Lajos székely származásu ember, Kis-Bacsonból, a székelység e törzsökös fészkeből való, 1851. augusztus 10 én született s így férfi korának a derekán ölte meg őt a gyilkos kör, melylyel évek óta küzdött. Szép családot hagyott maga után.

Halála gyász és veszteség a debreczeni kollegiumra s a ref. egyházra egyaránt.

Legyen áldott jó emlékezete!

A rabsegélyző egylet köréből.

Beküldetett: Mult vasárnap délelőtt 11 órakor, mint rendszeren minden hónap utolsó vasárnapján a „Debreczenvárosi és hajdúvármegyei rabsegélyző egylet“ intező bizottsága Dr. Szücs Miklós törvényszéki elnök hivatalos szobájában és elnöklele alatt ülést tartott, melyben több segélyezési ügyet tárgyalt le. Élénk meglegedést és örömet keltett a bizottság körében az egyleti pénztárnok azon jelentése, hogy még egyesek is szép

számmal léptek be az egylet alapító, rendes és pártoló tagjai közzé, helyből és vidékről folyton érkeznek hatóságoktól, testületektől az egylet tagjai közzé belepést jelző levelek. Alapító tagok lettek ugyanis eddig 9 debreczeni alapító tagon kívül, 50—50 koronával Balmazújváros község, Hajdumegyei takarékpénztár Szoboszlón, Debreczen város, rendes tagságukat egyszersmindenkorra 20—20 koronával váltották meg: Földes, Hadház, P. Ladány, Szovát. Szoboszló községek, a debreczeni ev. ref. egyház 10—10 koronával, a szoboszlói ev. ref. egyház 5, a b. nánási ev. ref. egyház 3, a kabai ev. ref. egyház 2 korona pártoló tagsági díjat küldött be, a nádudvari ev. ref. egyház pedig, mint rendes tag, a mult évről 2 kor járult az egylet segélyezéséhez. Bivarvármegye törvh. bizottsági közgyűlése pedig felhívta a debreczeni kir. törvényszék hatásköre alá tartozó derecskei főszofigabiróijarast, hogy az egylet nemes intentióira tekintettel minél többen jelentkezzenek onnan is tagoknak. Folyton erősödik hát e jótékony czélú egylet is s kik ügyei körül forgolódnak, a segélyezettek számának szaporodása mellett örömmel látják az ehhez szükséges eszközök boggyülekezését is.

A debreczeni „vadember.“

Egy érdekes alakjával kevesebb lesz Debreczennek. Welk Károly ez a nyershus evő, kiről már annyi sokat irtak a helyi lapok. Harmincz évvel ezelőtt került Debreczenbe, a sámsoni dombok alatt telepedett le egy föld alatti kunyhóban. A közeli tanyabeli emberek egész legendát vontak az öreg ember körül, ki elzárkózva a világtól, egész remete életet élt s külön éle növényekkel, gyökerekkel és nyers, leginkább döglött kutyahussal táplálkozott. El is neveztek vadembernek. A rendőség megtúrta, mert ellene sohasem tették feljelentést. A véletlen különös játéka most úgy hozta magával, hogy a debreczeni vadembert eltolonczolják. Pedig most sem követett el semmi rosszat, sőt ellenkezőleg, őt fosztották ki apróbb tárgyaiból s hogy feljelentést tett a rendőrségnél, megtudták tőle, amit eddig sohasem árult el — születési helyét. A rendőség, mely eddig nem tudta illetőségi helyét, eltolonczolni sem tudta, most azonban a nagy titkot maga az öreg árulta el s holnap már viszik szülő városába Magyar-Bródba. A sámsoni dombok legendás alakjára azonban még sokáig fognak visszaemlékezni a tanyai lakosok.

Tűz az olajütő mellett.

A Kossuth-utca végén lévő Olajütő telep mellett tegnap délután öt órakor tűz ütött ki. Az Olajütő mellett áll ugyanis a Mendelovics Lajos szőlőtelepe, a hol eddig még ismeretlen okból egy tizenhatméteres cseréppel fedett istálló teteje gyuladt ki. Az esetről értesítették a tűzoltóságot, a mely Pubik Ernő helyettes főparancsnok vezetés alatt kivonult a veszedelem színhelyére. A tűzoltóság sikeres munkát végzett. Másfél órai buzgólkodás után a fő és a melléképületeket megmentve, lokalizálta az istálló tüzet.

Betörők a Homok kertben.

Varga János homokeerti lakos tegnap szomorú tartalmu levelet kapott Téglásról, a hol felesége rosszul lett s most súlyos beteg fekszik, egyik rokona lakásán. Varga János lakásának őrizetét Magcsegin Simonné háztulajdonosnőre bízva, átadván neki a kulcsokat, ő pedig Téglásra utazott. Távolléte alatt lakását ismeretlen tettesek álkulcsal kinyitották és minden értékes holmiját elvitték. — A rendőrséget értesítették a betörésről.

Viola panasza.

Sárga violának
Zöld a levele.
Violácska szíve
Haraggal tele.

Hogyne volna haragos,
Hogyne volna szomorú:
Mikor nem hozza nevét
A báli hölgy-koszoru.

Ő volt a koszoru
Legszebb virágszála:
Nem is tánczolt többet
Senkise ő nála.

S jön a báli névsor
Nőnevek ezrével,
Csak Violát cserélték ki
Egy „kisasszony” névvel

Volt ott Hermin, Blanka,
Gizella, Ilona:
De volt-e csak egy is
Szépséges Viola?

Hiszen a ki halja
Ezt az édes nevet:
A szíve is ugrál,
A lelke is nevet!

S e helyett „kisasszony”?!
Valóságos botrány:
Ily divatból kiment címért
Nehézelt egy „urlány”.

Elesapom a riporterem,
Mehet akárhova, —
Csak maga ne haragudjék
Édes kis Viola!

János bácsi.

Öngyilkos honvédhadnagy.

Körmendről jelenti egy távirat, hogy Nemei Ö. odaváló honvédhadnagy ma ismeretlen okból agyon lötte magát. Mikor szolgálta és gazdasszonya berontottak hozzá, arra kérte őket, hogy adják kezébe újra a revolvért, mert szándéka nem sikerült. Az orvosok biznak benne, hogy életben marad. Az öngyilkos-jelölt hadnagyot városzerte nagyon becsülik.

Milliók kártyavesztés.

A bécsi zoké-klubban történt nagy kártyajáték után Szemere Miklós tudvalevőleg hat hónapi haladékot adott Potoczky grófnak, hogy egy millió száznylecvan-ezer koronás veszteségét kifizethesse. A gróf nem vette igénybe a halasztást, hanem az eset után két nappal kifizette a nagy összeget, a melyet távirati utalványon nem Oroszországból. A grófnak különben nem okozott nagy gondot a veszteség, mert évi jövedelme negyedfél millió rubel.

A hü cseléd jutalma.

Moóról írják: ifj. Zichy János gróf uradalmában, Timáron e hónap 26-án adta át Kovach Sándor főszolgabíró a gazdaságban negyven év óta szolgáló Maties Mihály beresnek Darányi miniszter dícséret oklevelét és száz korona jutalom díjat. — A földművelési miniszter száz korona jutalmat és kitüntető oklevelét küldött Riba Albert lengyeltői gazdasági cselédnek is, a ki ötvenkét évig szolgált hűségesen. A jutalom későn érkezett, mert az öreg ember időközben meghalt. Varga Béla, a lengyeltői Zichy uradalom intézője az elhunyt cseléd özvegyének átadta földesura köszönetét s tudatta vele, hogy Zichy Béla gróf nyugdíjat szavazott meg számára.

A megelégedett szintgazgató.

Egyáltalán nem lehet mondani, hogy a szintgazgatók az emberiség legszerényebb elemeihez huznak. De a mosoni kassai szintgazgató, a ki elcserélte az állomását Komjáthy Jánossal Pozsonyért, határozottan nem is kíván ebben az emberi gyarlóságban tündökölni.

Miután ő missziózni 'og Pozsonyban, amelyért Kassáról nagylelkűen lemondott, ezen önfeláldozásával szemben a derék Szendrey Mihály direktor a következő pontokba foglalta össze azon tetteket, amelyek alapján hajlandó a pozsonyi és soproni magyar színészetet fentartani.

1. Kéri a színház ingyenes átengedését, fűtéssel és világítással;

2. ingyen kéri a rendőröket és tűzoltókat;

3. Hogy a kir. opera az opera-személyzetet és karnestert ingyen bocsássa rendelkezésére;

4. Az operapartitúrák és hangjegyek ingyenes átengedését, akár a város, akár az opera bocsátja ezt rendelkezésére;

5. a jogdíjakat a város vagy a kir. opera fizesse;

7. megfelelő nyári állomásokat;

7. pedig arra kér engedélyt, hogy havonként bemutathassa a belügyminiszternél számadásait, hogy a havonkénti defizitot az állam havonkénti kiízesse.

Eddig van. Azonban lehet, hogy még tovább is lesz. Lehet ezt még így is folytatni:

8. A városok előkelő hölgyei szolgáltatassak az operaelőadásokhoz a balletkart

9. Brolly polgármester ur játsza el Roneót.

10. A potadót ezentul a színházpénztárnál kell befizetni.

11. A szintgazgató adót nem fizet.

12. Szabályrendeletbe vétessék bíróság terhe mellett, hogy az előadásokat becsmerőleg bírálni nem szabad.

Ide egy pót §-ban a következő rendelkezés tétessék: A színházi kritikus, ha lezsoló kritikát ír, a városból kitiltassék stb.

Ha mindez így lesz: akkor t. ország fog ön találni a területén — egy megelégedett magyar vidéki szintgazgatót.

Véres rablótámadás.

A dohánybevaltó hivatal mögött lefolyt véres verekedés tárgyalását tegnap folytattak a rendőrségen. Az elfogott verekedők közül csak Szilágyi Janost és Dózsa Pétert tartóztatták le, mint a verekedés kezdeményezőit és mint akik ellen legtöbb bizonyíték merült fel, hogy a késelest ők követték el. A többi elfogottakat a rendőrség szabadon eresztette. A kihallgatások a mai nap valószínűleg befejezést nyernek s a késelő napszamost átadják a kir. ügyészségnek.

Nekrológ.

Néhai Szabó Antal ügyvédrel társadalmunk e közbeesülésben állott s mindenki által szeretett „Anti” bácsijáról találjuk a „Debreczeni Protestáns lap” legutóbbi számban megjelent következő nekrológot:

Öszinte részvételt vettük és közöljük Szabó Antal debreczeni ügyvéd halála hírére. E részvétet az elhunyt férfi munkás életével teljesen kiérdemelte. Életrajzi adatait s rövid jellemzését a következőkben adjuk: A boldogult 1846. évben Álmosdon született, középiskolai pályáját főiskolánkban végezte kitünő sikerrel. Szelid lelkű, buzgó vallásos érzelű a papi pálya felé vonzotta s a theologiai tanszakkból 2 évfolyamot ugyan-

csak főiskolánkban szép eredménnyel el is végzett; a katonai szolgálat azonban, melyet a miatt, hogy a sorozás az érettségi vizsga letétele előtt érte, teljesítenie kellett, kiköz-kentette kedvelt pályájától s a jogi szakra lépett át, a melyet azután miniszterileg engedélyezett össze vonással 2 év alatt hasonló szép eredménnyel bevégezt.

Már tanulói pályáján kitűnt komoly munkaszeretete. Az élet küzdelmeit korán megismerve, szorgalmasan tanult s mint nevelő tanított, vagy ügyvédi irodában végezte buzgón feladatát, egyszóval egy a tanteremben, mint azonkívül komoly, megbízható ifjunak bizonyult. Ezekből folyólag bár a feltűnést, a vezető szereplést sohasem kereste, egyénisége mindenkor kellő figyelemben részesült, szavának környezetében döntő sulya volt.

A munka mellett az ifjuság mulatozásaitól sem zárta el magát, azonban baráti körének szintén kedvelt központja lett. — Komoly törekvéseit, nemes egyszerűséggel s az élet derültebb jelenségei iránt is ep érzékkel oly szerencsésen tudta egyesíteni, hogy nem volt a debreczeni nagy kollégiumnak egykori tanulója, ki őt nem ismerte ne becsülte, ne szerette volna.

A jogi pálya bevégezése után végleg az igazságügy szolgálatába lépett s az ügyvédi diplomát megszerzven Debreczenben telepedett meg. Ügyvédi hivatását mindenkör a nála megszokott buzgalommal s odaadással teljesítette, minek természetes következménye lett, hogy irodája állandóan a legkeresettebbek közé tartozott, különösen a város polgársága fordult hozzá ügyesbajos dolgaiban bizalommal. Az ügyvédi kamarának hosszabb időn át választmányi tagja volt. Önállóvá létele után csakhamar megnősült, azon idők ismert kiváló alakjának a „Magyar ösmesők” híres szerzőjének, Balkányi Szabó Lajosnak leányát, Elvirát veven feleségül.

A gyöngéd szerelem, kölcsönös becsülés, belső ragaszkodás, egyetértés házasságukat olyan ritka boldo családi életté varazsolta, melynek külső szemlélete édes megnyugvást és meghatottságot keltett mind azok szívében, a kiknél vendégszerető háznál megfordulni alkalmok volt. Boldogságukat szépen fejlődő gyermekeikben növekedő szülei örömeük tette teljessé. Családjára iránt érzett és teljesített kötelességei mellett nem hanyagolta el szélesebb körű társadalmi teendőit sem.

A közügyeknek mindenkör önzetlen munkása volt. Buzgó vallásos ember létere egyházunk ügyeit a legéberebb figyelemmel kísérte s tevékenységét a hol tere nyílt a közjóra készséggel irányította. Eredeti hajlamainál fogva a lelkeszi, tanári körök barátságát különös előszeretettel kereste; így a tisztántuli tanáregyesületnek fennállása óta pártoló tagja, gyűléseinek buzgó látogatója volt. Ily irányu buzgóságát méltányolta a debreczeni egyházmegye, midőn őt gazdasági tanácsának tagjává választotta. Nemesen egyszerű, munkás ember, igazi jellem volt ő, ki értelmi, erkölcsi, anyagi erejével minden szép, jó és igaz ügyet készséggel támogatott. A közügyek mellett szívesen áldozott a barátságának is; szélesen kiterjedt baráti körének kiválóan kedvelt tagja és összetartó kapesa volt.

Hatalmas testi szervezete daczolni látszott a mulandóság törvényével és mégis egy lopva jött pusztító tüdőbaj gyorsan tönkre tette az erős férfit, folyó hó 8-án kioltotta munkás életét; 56 éves korában sirba kellett tennünk, a ki családjáért, közügyeinkért még annyi jót, hasznost végezhett volna. A lesújtott gyászoló családot emelje fel s erősítse az isteni gondviselésbe vetett az a rendíthetetlen erős hit, amire a

boldogult halálos ágyán is oly megható példát mutatott előttök. Egyházunknak, városunknak, társadalmunknak pedig tannasson Isten mindenkor hű, buzgó munkásokat az elhunyt helyére, kiknek áldott emlékét fenntartani az élők feladata.

Vércngzés Szováton.

A szomszédos Szóvát községben a nagybácsi unokaöcs között vércngzés folyt le. Szóka Sándor egy rovott multu ember, ki felesége meggyilkolásáért már 8 évet töltött a fegyházban, a koresmában mulatott, hol a másik asztalnál ült unokaöccse Markus Sándor, a kibb belekötött. Majd a koresmából egyenest Márkusékhoz ment, hogy ott fojtassa garzdálkodásait. Előbb a Márkuséknál tanyázó Tóth Sándorra rohant, majd előrántva disznóölő kését, az öreg Markus mellébe döfte. A fiatal látva, hogy apja veszélyben forog, levette a falról a töltött fegyvert, s a támadóra lött. A golyó Szóka ballabába furódott. A sérült ezután hazament, de az előjáróság neszét vette a vércngzésnek s értesítette a debreczeni kir. ügyességet, a mely megindította a vizsgálatot. — A sérült Szóka a debreczeni kórházban apojak.

Udvari szállítói czim.

Az előkelő és legjobb hirnévnek örvendő Neumann M.-féle ur, fiu és gyermek ruha czégnak az osztr. csász. és magyar királyi udvari szállító czim adományoztatott. Ezen czég, mely az ő szakmájában az első és legnagyobb, 1845 ik évben alapított és nemcsak nálunk a postával szemben van impozáns áruháza, hanem Bécsben Kärtner-ut 19. sz. a. csakis e czérra épített díszes palotában, Budapesten Múzeum-körút 1. szám, Aradon Andrassy-ter 9. szám, Nagyvaradon Bemer-ter, Zágrábban Ilicsa 6. szám, Temesvárott Hunyadi u. 64. szám, Belgrádban Mihály herczeg uton, Kassán Fő-utca 27. szám, Pozsonyban Mihály-utca 9. szám, Fiumében Corsó 8. szám, Pecssett Széchenyi tér, Kolozsvárott Főter 14. szám, Sófiban Sándor-ter 1. szám alatt.

A b.-szentmihályi casinó estélye.

A büdszentmihályi casinó 1902-ik év február hó 3 án a „Dobogó” dísztermében zortkörű Thea estélyt rendez. Kezdele 8 $\frac{1}{2}$ órakor. Személyjegy 2 korona; Családjegy 5 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Zenét Rézműves Tódor szolgáltatja.

Aranylakadalom.

Ritka egy ember életében hogy fel századon át szeretetben, egyetértésben, békességben élhessen élete parjával, feleségével. A gondviselésnek ez a kiváló kegye érte Keszev József derek polgártársunkat, városi bizottsági tagot és partunk egyik oszlopos tagját. A derek, mindenki által becsült Keszev József nejével Szilágyi Zuzsánnával, tegnap ünnepelték meg házasságuk ötvenedik évfordulóját. A jubilansok minden felütnes nélkül, családi körben ünnepelték meg a nevezetes nagy napot. Mi a magunk részéről hozzájárulunk a jubilansok üdvözléséhez, őszintén kívánva, hogy még gyémánt lakadalmukról is megemlékezhessünk.

Izgalmas ülés a képviselőházban.

A „Debreczen” telefon értesítése.

Budapest, január 29.

A képviselőház mai ülésének végén páratlan izgalmas jelenetek játszódtak le. A képviselőháznak évek hosszú sora óta nem volt ilyen viharos ülése.

Az izgalmat első sorban is Lindner Gusztáv szász nemzetiségi képviselő felszólalása idézte elő. Lindner képviselő felszólalásában hangoztatta, hogy a magyarok vezér szerepét elismeri ugyan, de a suprimatióját nem.

Ezen kijelentésre nagy izgatottság, láрма keletkezett.

Az egész Ház izgatottan kiabált: **nem engedjük, hogy ilyeneket mondjon.**

— Rendre! Rendre! — hangzott mindenfelől.

Zichy Jenő gróf izgatottan az elnökhöz szalad és követeli az elnöktől, utasítsa rendre a szónokot. Az elnök percekig csenget mig végre meghallják szavát és a Ház éljenzése s tapsok között **rendre utasítja a szónokot.**

A tulajdonképeni botrány ezután keletkezett.

Az egész ház izgatottan tárgyalta meg az előbbi eseményeket, midőn felszólt Hortoványi képviselő, a demokráciáról szólva, szövé tette Vázsonyi debreczeni szereplését is.

Vázsonyi Vilmos nagy meglepetésre felállott s személyes kérdésben szót kért:

Beszélni akar, de olyan óriási láрма, zaj keletkezik, hogy nem tud szóhoz jutni. Minden oldalon lármáznak kiabálnak:

Ki bántotta magát! Mit akar!

Nagynehezen hallani szavát, de csak annyit, hogy a parlamentben egyedül ő a demokrata képviselő. A tüntetésekért, nem felelős.

Rakovszky: Az ablak beverések!

Vázsonyi: A tüntetésektől távol állottam.

Rakovszky: Igen, mert megugrott!

Vázsonyi erre a közbe szólásra rendkívül ingerült lett és magából ki kelve kiáltja Rakovszkynak:

— **Hazudik!**

Leirhatatlan az a jelenet, a mi Vázsonyinak ezen kijelentésére keletkezett.

A képviselők minden oldalon felugrának helyeikről. óriási zaj, láрма keletkezik, sokan a padokat verik.

Az elnök folytonosan csenget, de nem tudja a felizgatott kedélyeket lecsilapítani.

A láрма, a zaj egyre tart, a baloldal, mint egy hang kiabálja:

Rendre! Rendre!

Fáy István középre megy és erőteljes hangon elkiáltja:

Nem tűrjük meg! Ki vele!

A zaj tovább tart.

Vázsonyi sápadtan áll helyén, de a láрма miatt nem jut szóhoz.

Vége a zaj csillapultával annyit mond:

Az újságokra értettem, melyek azt írták rólam, hogy megugrottam.

Fáy István izgatottan visszakialt:

Hiszen a szemébe mondta Rakovszkynak.

Vázsonyi: **Ha állítja, bizonyítsa is be.**

A zaj, a láрма nem csillapodik, sőt mindinkább fokozódik.

Vázsonyi sápadtan, izgatottan áll helyén, beszélni szeretne, de a láрма miatt nem jut szóhoz. Beszél, kezével hadonázik, és a nagy zajban a beszédéből csak annyit lehet megérteni, hogy a **történelem nemeseit sohasem gyalázta.**

Rakovszky a nagy zajban oda kiált:

— **Hát a kulturbestiák!**

Vázsonyi: **Ugy látszik, ez a szó megtetszett az uraknak!**

Erre ismét kitört a már csillapultni kezdő láрма.

Padokat verik, kiabálnak.

— **Nem tetszett meg!**

— **Szégyen, gyalázat!**

Vázsonyi sápadtan leül.

A képviselők úgy a jobb, mint a baloldaltól középre tódulnak, folyton kiabálnak:

— **Szégyen, gyalázat! Ki vele!**

Fáy István közbe kiált:

Mi is demokraták vagyunk, de nem ilyenek.

Az elnök ez alatt folyton csenget de eredmény nélkül.

Rend nincs, láрма kiabálás nem akar szünni, mindenfelől hallatszik:

— **Nem tűrjük meg! Ki vele!**

Rakovszky az óriási zajban feláll és beszélni kezd:

Azon kijelentésemet, hogy Vázsonyi képviselő ur megugrott, visszavonom.

Nem ugrott meg, hanem óvatosan visszavonult, elbujt. Ha valaki tisztességes aktiót akar kezdeni, akkor álljon a nép élére és ne bujjék el.

Amikor én valamely aktiót kezdeményezek, az élére is állok.

Helyeslés hangzik mindenfelől.

Vázsonyi elhagyja helyét, középre megy és válaszolni akar Rakovszkynak. A zaj láрма leirhatatlan, nem hagyják beszélni.

Mindenfelől kiabálják:

— **Ki vele!**

A képviselők Vázsonyi köré tódulnak és folyton „kivele” kiáltásokkal kitolják a teremből.

Ezután az incidens után a képviselőház percekig tanácskozás nélkül maradt.

A képviselők helyeikre tértek, de senki sem szólott semmit.

Vége két interpelláció következett volna, de az interpelláló képviselők arra kérték a házat, hogy tekintettel az izgalomra, interpellációikat holnap mondhassák el.

SZINHÁZ.

Műsor.

Csütörtökön, bérlet „C” — újdonsággal először: A nevezetes kastély. Vigjáték 3 felvonásban.

Pénteken, bérlet „A” másodsor: A nevezetes király.

Szombaton, bérlet „B” A páholy. Bohózat 3 felvonásban.

Vasárnap, két előadás, délután 3 órakor felhelyarákkal Szép Heléna. Operette 3 felvonásban; este berletiszünetben: Az igmáncsi kis pap. Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

„Távol áll.”

A napokban az Országos Gazdasági Egyesületnek egy memoranduma látott napvilágot. Ebben az országnak első gazdasági egyesülete az Ausztriával és a külfölddel fennálló vám és kereskedelmi szerződések ügyével foglalkozik.

Igen természetes szó esik ebben az operatumban a gazdasági önállóságról, valamint a vámterület kérdéséről is, a melyet illetőleg az önálló vámterületről is behatóan nyilatkozik.

Az országos gazdasági egyesület ahhoz a szerephez méltóan, melyet az ország gazdasági életének kitejesztése kérdésében játszik, már régi idők óta tüzetesen foglalkozik az Ausztriával fennálló gazdasági közösség és az önálló vámterület kérdésével is, melyről ismételt ízben mondott véleményét tisztán gazdasági politikai szempontokból.

Ebben a tekintélyes szaktestületben ezt a kérdést illetőleg megoszlanak ugyan a vélemények, a többség azonban az önálló vámterület híve és ennek már több ízben kifejezést is adott.

A legújabb operatumban már erélyesebb hangon nyilatkoznak az önálló vámterület szükségességéről.

És most a mikor már a közvéleményben mindinkább meggyökeredzik az a hit, hogy gazdasági fejlődésünk leghatályosabb eszköze egyfelől a gazdasági különválás, másfelől az önálló vámterület, akkor a kormány elölről és egy felhívatólos nyilatkozatban kijelenti, hogy a kérdéses memorandumtól — távol áll.

Mit jelent ez a nyilatkozat és mi célja van vele a kormánynak.

Jelenti azt, hogy a kormány még most is csak bujkál ebben a nevezetes kérdésben és sem azt nem jelenti ki egészen nyíltsággal, hogy ő a külön vámterületet az országra nézve károsnak tartja, sem pedig azt, hogy a menyniben ez káros, minő más módon és eszközökkel véli az ország gazdasági fejlődését megfelelő biztosítékkal ellátni.

A kormánynak ez a következetes eljárása, melyet tanusit minden egyébb, csak nem őszinte és nem nyílt, holott maga a kérdés feltetelezi azt, hogy az ország tisztában legyen a kormány felfogásával és terveivel.

A közvéleménynek tudnia kell, hogy a kormány miképpen vélekedik erről a nagy fontosságú kérdéstről és mit szándékszik tenni abban az érdekekben, hogy gazdasági helyzetünket megjavítsa.

Ez a kérdés nem olyan természetű,

hogy majd amikor tette kerül a sor a közvélemény éppen csak az utolsó órában ismerthesse meg a kormány terveit.

Ennek a kérdésnek a helyes megoldásától függ gazdasági életünk egészséges fejlődése.

A nemzet tulnyomó nagy többsége már régóta tisztában van a kérdéssel. Közmelegyőződéssé vált az, hogy gazdaságilag csak úgy juthatunk ki mai elmaradottságunkból, ha az önálló vámterületet beállítjuk.

A kormánynra hárul most az a kötelesség, hogy épp oly őszintén nyilatkoztassa ki a maga nézeteit és szándékait, mint a mily nyíltan foglalt állást a közvélemény.

Ezt a nevezetes kérdést a nemzetre nézve előnyösen csak úgy lehet megoldani, ha a nemzet és a kormány valamely formában egyetértésre jutnak.

És most kérjük, lehet-e csak remény is erre az egyetértő működésre, ha a kormány folytonosan bujkál, a kérdést csak kerülgeti. Állásfoglalástól tartózkodik és a nemzetet nem tájékoztatja a terveiről.

Az, hogy a kérdéses memorandumtól a kormány távol áll, ismét csak azt bizonyítja, hogy nem mer őszintén nyilatkozni és a cselekvés idejére ugyiszólva meglepetesként fog előhozakodni a maga tervével és csak úgy ötletszerűen fog a rendezés munkájához kezdeni.

Ily módon ezt az ügyet elintézni nem lehet.

Ha a kormány egy feltétlen nemzeti elszükségletet komolyan kielégíteni akar, akkor vagy azt jelentse ki egész őszinteséggel, hogy nem tartja az országra nézve előnyösnek a külön vámterület rendszerét miképpen véli megavithatónak a nemzeti érdekek szempontjából.

Mint hogy egész gazdasági életünk ettől a kérdéstől függ, a nemzet joggal elvárhatja a kormánytól, hogy őszintén nyilatkozzanak tegyen és ne kerülgesse a kérdést, melyet ily módon megoldani nem lehet.

Ezzel csak az érhető el, hogy a nemzet maga vegye kezébe az ügyet és maga intézkedjék sorsa felett.

Leányok és menyecskék.

Farsang idején nagyon aktualis ez a téma: leányok és menyecskék. És nem lehet eléggé megvilágítani minden oldalról azt a jelentős fordulatot, a mikor és a honnan a leányokból menyecskék lesznek. Annyi bizonyos, hogy azok a csillagok letűntek már, hogy a leányok tizenhetéves ifjúságuk himporos zománczában követik a szerelmeiket az oltár, illetőleg az anyakönyvvezető elé. Egyáltalán a házasság és a szerelem mintha már egészen megszűnt volna egymást fedő fonalon menni. Mostanában nem is azért viszik a leányokat a bálba, hogy ott a maga bájoságával, egyéni varázsával bilincselje le magának egyik tánczosát az egész életre, hanem elviszik csak úgy szokásból, épp úgy, mint a hogy elviszik csak úgy zsorra, családi vacsorákra, családi estélyekre: hadd mulasson, hadd táncoljon! — mondogatják.

A házasság — az komoly dolog. Ideje von tehát, hogy akkor kerüljön rá a sor, a mikor a leányos élvezetek kelyhe már fenekig van urítva.

Husz éven alul ritka leányt adnak ma férjhez. A szalonok, zsurok körülrajongott szépségei között mindennapi a váltóképes, más szóval: nagykoru hajadon. Sokan úgy beszélnek a bátról és más ilyenféle ferjvádszatra alkalmas helyről, a hogy a csipős nyelvek szoktak róla beszélni: gunyos le-

nézéssel. A nagy szerelmek ideje is korábbi időre tolakodott. A mikor még a régi leányok a viaszbábuikkal játszadoztak, arra az időre esik ma a szerelmesdi játék kora. Sőt mentül inkább tulhaladják a huszadik évüket, annál okosabb szemmel néznek a jövőre s ugyiszólván hozzáokosodnak a szülők okosságához, kik megfontoltan, hideg észszel keresik ki számokra azt, ki boldogítsa majd egész életükre.

Nagyon, nagyon megokosodnak ma a leányok és az eszük hideg világító sugarai szinte megfagyasztják a régi jó romantikus érzékeny kék virágot. Nem nagyon sietnek és álmaik — ha ugyan vannak még álmaik — nem delezeg sziveket törő hőst varázsolnak elébük, így van aztán, hogy csöppet sem boldogtalanok, a mikor az ábrándos regényhős helyett eljön a komoly, meglett, jó szituált üzletember, a ki nem sopánkodik, nem szaval, nem érteleg, de a kinek nem azért kell a hozomány, hogy a maga adósságaitól szabaduljon, hanem szépen tudja kamatoztatni s finanziaális tapintattal tudja jó papirokba befektetni az asszonya pénzét s ily révén aztán terem nyugalmas, jóléttel bélelt családi otthont.

Persze egyszer másszor aztán megesik, hogy ebbe a puha, kényelmes családi fészekben felülük fejüket az elkésett vágyak, az őszidei sóvárgások. És bekövetkeznek pillanatok, s mikor úgy érzik, hogy mégsem ez az igazi boldogság. Kell valami olyan üdvösségnek is lennie, a mi edesebb reszketésbe vibrálja a szívüket, valami olyanak, a miről az első regény olvasásánál ábrándoztak s a miről aztán később, a nagy bölcsességük, okosságuk mellett megelégedtek. Bizony manapság a leányok vagy olyankor szentimentálisak, a mikor még nem számítanak, vagy a mikor a kegyetlen társadalmi morál szerint már nem volna szabad az érzelmeikkel számolniuk.

Ezek azok a szomorú okos házasságok, melyek a maguk csupa csöndes nyugalmas jólétükkel annyi lelki kint és szenvedést teremnek.

Bár ternének vissza az idők, mikor még az első vágyak és sóvárgások kora egybeesett a leányság hamvas éveivel. A mikor a leányok még nem voltak olyan okosak, olyan blazirtak s a mikor a házasságuk elé vagyakkal néznek s e vágyak teljesülését a házasságban meg is találták. — Ma már a vagyak türelmetlensége nem üzi, hajtja őket a szerelmesek karjába, ma már a leányok a bölcs megfontoltság lassu járásával járnak és a huszonnyolcz esztendő kisasszony sem tart tőle, hogy vén leánynak nevezik. Csak ugyan ma már nincsenek vén leányok, de az a baj: hogy nincsenek — fiatal leányok sem. És ez, hogy mit jelent, ezt csak asszonykorukban tudják meg.

Cs. H.

CSARNOK.

A malom alatt.

Irta: **Lenski Iván.**

Az eget szürke felegek borították. Csöndes őszi eső szitált és néma csönd honolt. Ameddig a szem ellátott, mindenütt pihent az élet, a természet téli álomba szenderült. Egyedül voltam a mezőn átvezető kis ösvényen. Széles lebernyegembe burkolózva busan haladtam a fűrészmalom felé. Kutyaím is kedvetlenül futkostak előttem; nekik sem tetszett ez a szomorú idő.

Már távolról megpillantottam a malmot és a mellette levő kis házikót, amelynek ké-

ményéből gyöngye füstfelleg szállingózott a magasba.

A fából összetakolt malom oldalfalai helylyel-közzel korhadtak voltak már s barsonyos moha lépte el a fazsindelyes tetőt. A keskeny kis fahid alatt a patak habjai csobogtak . . .

Ráléptem a hidra és rátamaszkodtam a rozoga karfára. Néztem, mint futnak tova a habok és hallgattam a malomkerék zugását, azután odamentem a malom ajtajához. Az eresz alatt egy magas termetű parasztember üldögélt. Meztláb volt és kezében egy nagy farkos botot tartott. Fekete bozontos haját széleskarimájú posztókalap fődte. Simára borotvált barna arca valami magasabb értelmiséget árult el és arczkifejezése egy elszegényedett festőművészre emlékeztetett. Szaja körül valami titkos fájdalmat kifejező vonás húzódott és csillogó szemével fölneézett a magasba, mintha valami különös dolgot szemlélné.

Jól ismertem ezt a szegény embert. Vak volt a szerencsétlen. A finnek országának volt lakója és Samuelnek, vagy másképp Szamusának hívták. Itt lakott a fivérével, a malom közelében.

Odaléptem hozzá és kezemmel megérintettem széles, hatalmas vállát. Örömtől sugárzott az arca, amikor megragadta jobbjomat és sokáig rázta a kezem.

— Oh, uram — szolt nagynehezen törve az orosz nyelvet — csak hogy megint itt van, A jó Isten áldja meg!

— Hogyan, Szamusa, hat meg ismeresz? — kérdeztem tőle és melléje telepedtem.

— A fejével lassan bólingatott.

— Hát hogyan ismerem meg? Oh, nagyon jól ismerem. Régóta nem volt már itt jó uram. — Hogy vannak odahaza?

— Szemeivel föltekintett a borongós égre.

— Mindgyájan egészségesek, Szamusa.

— Hála legyen a jó Istennek, mondta meglegedetten.

— De mond csak, mit csinál, mivel töltöd el a napjaidat?

— Mit csinálnak? Itt üldögelek egész nap és hallgatom, mit beszélnek a többiek.

Ajkai fájdalmasan megremegtek.

— Nem tudsz semmit sem dolgozni?

— Oh, de hogy nem! Fát fűrészlek és a fatömbökről lehantom a kérget. Hisz mint napszámos dolgozom itt, szolt mintegy sértődötten.

— S télen?

— Télen rendszeren a szobán üldögelek és alszom. Oh, hisz aludni olyan jó. Az ember minden bajt elfelejt.

Fájdalmasan felsóhajtott.

A kutyák hozzánk futottak és megugatták a szegény Szamusát. Elkergettem őket.

— Ne bántsá ezeket a hü állatokat, uram, — és kezével simogatni akarta őket. Előbb még — folytatta — jó anyám is itt élt velünk. Szóval tartott, dalogatott nekem és anyyira szeretett, . . . Most már ő is a temetőben nyugszik, szegény. — E szavaknál könnyük toltak Szamusa szemébe.

— Régóta meghalt már az edes anyád?

— Egy esztendeje.

Egy pillanatra csönd lett. A malom kereke is megállott, csak a víz csobogott tovább. Valami bús érzés nyomta a szívemet.

— Köszönöm uram, — szólalt meg újból Szamusa — hogy eljött hozzánk. Ön nagyon jó hozzám, az Isten is áldja meg. A többi urak még csak szóba sem állanak velem. Bizony, ha valaki gazdag, egészsé-

ges és semmi beja sincs, nem igen törődik a szegény emberrel.

Némán hallgattam a szomorú panaszt. Igaza volt a szegénynek. Végignéztem rajta. Csodáltam erőteljes termetét és szánakozással teltem el iránta, hogy mégis olyan tehetetlen.

— Régóta elvesztetted már a szemed világot, Szamusa? — kérdeztem tőle.

— Rám tekintett homályos szemével és halkán felelte:

— Tizenhúvezer éve!

Megborzongtam.

— Szegény Szamusa! csuszott ki a számon akaratlanul.

— Arczkifejezése olyan különösnek tet-

szett.

— No de — vetette közbe — meg is érdemeltem.

— Ezzel bünhödtem vétkiemért.

— Bozontos feje széles mellére ha-

nyatlott.

Tudtam, hogy mit tart bűnének. Fiatal korában elcsábított egy leányt, akinek az anyja nem engedte meg, hogy feleségül vegye, bár ő jóvá akarta tenni hibáját. Engedelmeskedett. Halivas idején aztán, mikor a halászhalkalint járt a tengerre, meghűtötte szemét és megvakult. A leány pedig máshoz ment nőül és a kis leánykat a maga gyermekeinek nevelte föl. Ezzel el volt utkolva bűne a világ előtt, de ő mégis bűnének tartotta azt, hogy egykor szeretett. Pedig hányan vannak akik súlyosabban vétkeznek és mégsem bünhődnek meg tetükért.

Fölsóhajtottam.

— Mi az oka uram, hogy ön olyan mélyen sóhajtott? — szolt mosolyogva, — Talán valami baja van?

— Nehez az élet, Szamusa! — feleltem busán.

— Oh, azt nem igen hinném — mondotta kételkedően. — Hisz önnek mindene van: egészsége, jó szülei, gazdagsága. Nem kell gondolnia semmire sem.

— Minden mulandó Szamusa.

— De hát ki gondol mindig a mulandóságra, — szolt nevetve,

— Olykor csak mégis rá gondol az ember.

— Bizni kell Istenben, szolt ünnepies hangon, szinte keneteljesen. Ő majd segít rajtunk.

Hallgattam. Mit tudta ez a szegényember azt, hogy mennyi apró-cseprő baja van egy civilizált embernek!

Az ajtó nyikorogva kinyílt és rajta egy fiatal pórléány lépett ki. Elénkbe állt és fejével biccentve köszöntött.

— Ki van itt? — kérdezte Szamusa.

— A szomszédból jött át egy fiatal leány — szoltam a szegény világtalanhoz és lefestettem neki a leányt.

— Ah — sóhajtott Szamusa és szótlanul, helybenhagyólag bólingatott a fejével.

— De hát miért nem szólsz hozzá? kérdeztem meglepetten.

Mosolygott.

— Süketnéma a szegény.

Ránéztem a leányra. Semmi külső rendellenességet nem vettem rajta észre, ami elárulta volna fogyatékoságát. Olyan volt, mint a többi pirospozsgás, üde arcú fiatal leányzó és mégis . . . ki volt közösítve az emberi tarsaságból. Mosolyogva nézett rám és ráült egy szomben fekvő fatömbre.

— Isten bizony, nagyon sok baj is van ám ezen a világon — sóhajtzott Szamusa. A szegény megboldogult molnárné tiz éven át volt vak és béna.

— Tiz éven át!

— Bizony uram és ezalatt az idő alatt egymagam voltam csak mellette.

Vak segíti a világtalant!

— S mit csináltál nála? kérdeztem kíváncsian.

— Hát — megforgattam az ágyban, — hiszen szegény még sem tudott mozdulni. Aztán meg daloltam neki, adtam neki inni, ennivalt.

— Daloltál is neki?

— Igen, igen uram, — mosolygott Szamusa — hisz ez az egyedüli vigasztom. Oh, valamikor nagyon jó hangom voltám.

— Dalolj csak valamit — kérleltem. — De hiszen ön nem is érti meg a szöveget — szolt nevetve.

— Se baj, csak dalolj már valamit.

Közben egészen beesteledett. Körötünk mélyen halgatott a természet, mindenütt csönd honolt. Csak odabent forgott egyre a malomkerék és úgy hallatszott, mintha valami altató dalt dudogtatnának.

Szamusa szemei újból fölragyogtak és arcán néma fájdalom kifejezése ült. Belefogott eg dalba, egy melabus nótába, amelylyel mintha el akarta volna sira ni a szomorú természetet. Bus volt a dal, mint amilyen bus annak a népnek a lelke, amelyből fakadt . . . Ugy hangzott, mint valami mély panasz, mint egy fájdalmas sóhajtás.

Szürke felleg takarta fölöttünk az eget, Szürke színű volt a távoli láthatár és hdeg, nyirkos, szomorú volt mindeu, minden, ami körülött bennünket.

S úgy rémlett előttem, mintha a szürke ködből egy eltorzított arc, az élet meduzaképe vigyorgott volna ránk . . .

Hát nem télt e még be az áldozatok száma ezzel a két szerencsétlennel, akik előttem voltak?

Ránéztem a siketnéma leányzóra: mozdulatlanul ült a helyén, szintén bután bámult maga elé. A vak Szamusa ellenben halkán dudolta a szomorú dalt, mintha a szegény finn nemzet panaszát sóhajtotta volna el busán, szivettépoen.

Tölgyfa szőlőkarók

kapható 4, 5, 6, 7 suk hosszú **Hegedüs Emil** tűzifafaktárában. Lakasa Arany János u. 16.

Eladó ház Debreczenben a Hatvan utca elején piachoz közel eső 8. sz — 415 négyszögöl területű házzastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hódy Belánéval EgyJáz-tér 17. Debreczenben.

Eladó bor 70 hliter kítőző fajbor 1901 é. termés, Vadász Emil Ákosföldi szőlőtelepén. Ugyanott fajtiszta szőlővesszők, magas lörzsű olott angol köszmeté és rózsafák kaphatók olcsó áron. Levélbeli tudukozódások a tulajdonoshoz címzendők Debreczen Homokkert 185.

5 nyilas tanyás újföld a szoboszlói országút mellett eladó Vörösmarty-u. 5.

2 nagyobb urilakás, melynek mindegyike 5 szoba, fürdő szoba és melléképítményekből áll, légszevez világítás-sal, udvari vízvezetékekkel, a legnagyobb kényelemmel berendezve, esetleg istállóval együtt máj. 1-től kiadó Rakóczy-utca 11 sz. (volt Liptai ház.) Értekezhetni ugyanott.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászat terén a legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

Fogászati műtermekben

készítek

Porcellán (yenkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plombeck)

fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szápadlás nélküli fogakat) csapfogakat, műfogak és fogsorokat.

Debreczen, 1902.

Med. univ. Dr. Szász Adolf
fogorvos Széchenyi-u. 1.

3-1902. sz.

Árverési hirdetés.

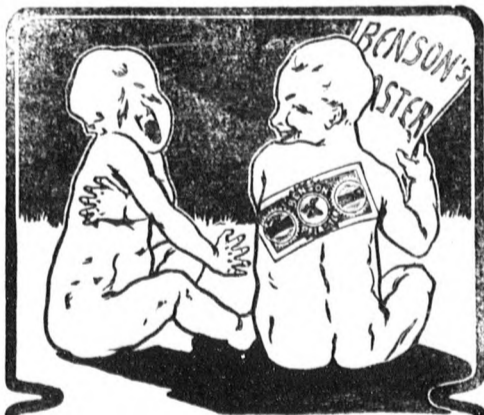
Alóírott bírósági kiküldött az 1881. é. XL. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a bpesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék 1902. é. 152. számú végzése következtében Dr. Köver Soma bpesti ügyvéd által képviselt Salzberger Rezső bpesti cégé javára Lukács Dezső, Pusztai Etelka és özv. Lukács Ignác né ellen 2000 kor. s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján foglalt és 2530 koronára becsült gazdasági felszerelések ökrök, — lovak és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a p.-ladányi kir. jbiróságának V. 253/3. 1901. sz. végzése folytán fenti tőkekövetelés és járulékaik erejéig a „Német-szigeti” tanyán leendő eszközölésére 1902. é. február 12. d. u. 3 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. é. LX. tcz. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt P.-Ladányban 1902. febr. 25-én.

Füzi Kálmán

kir. jbirósági kiküldött.

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

a leghatásosabb szer köszvény, csusz, derékfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés és mindenféle meghűlés-eknél.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utáztatoktól.

Kapható Mihalovits J. gyógyszer. Debreczen.
Fitos Ferencz gyógyszer. N.-Károly.
Louis Ritz & Co. Hamburg.

Olcsó áruk.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy kézmű-
áru nagykereskedésünkben

DEBRECZEN, Kistemplom bazár
**vászon, chiffon, kanavác, creas-
vászna, inlet, rumburgi vászon,
zephirek, oxfordok**

végszámsra oly olcsón beszerezhetők, mint azt máskülönb
csakis nagybani vételnél árusítani szoktuk.

Tisztelettel

Goldstein és Gelberger
Debreczen, Kistemplom bazár.

Ujdonság!

Szabadalmazva Magyaror-
szágban és a szomszédos
államokban.

POLGÁR SÁNDOR
n. kir. szabad. nyert orvosi
mű és kötszerész

BUDAPEST

VII. Erzsébet-körút 50.
egész új szerkezettű sörköt-
őt talált fel, mely a legmo-
dernebb technikai vívmányok
között, orvosi kapacitások
szerint, a legelsőbb helyet
foglalja el és e téren a leg-
költségtelenebbnek bizonyult.
Fent nevezett szögű az
összes betegápolási czikkék
kötészerek,

gummiárak
stb. a legjobb minőségben
jutányosan beszerezhetők.
Nagy képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.
Fenti címre egyezni tessék.

Utánzás ellen védve 1897. sz.

326.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. ápr. hó 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	33.20
B. " aprószemű	32.20
O. Királyliszt	32.20
1. Lángliszt kivonat	31.40
2. Elsőrendű zsemleliszt	30.—
3. Zsemleliszt	29.—
4. Elsőr. kenyérl.	28.40
5. Közép kenyérliszt	27.80
6. Kenyérl.	27.—
7. Barna kenyérl.	25.80
7 1/2 " II.	22.20
8. Takarmányl.	14.—
11. Finom korpa zsákkal	8.60
11. " " " " " " " " " "	8.20
12. Durva korpa zsákkal	8.80
12. " " " " " " " " " "	8.40
Csirkebuza zsák nélkül	7.60
A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.	
A. B. 0-6 számig	85 kiló
7. és 8. sz.	70 kiló
11. 12.	50 kiló

Debreczen, 1902. jan. 29.

1902. május 1-től kiadó.

Modern uri lakás **Kossuth-u. 7 sz.**
I. emelet az udvarra, előszoba, világos
3 szoba, fürdőszoba és minden más
meilék helyiséggel, parket, tapet és lég-
szesz luszterekkel, tiszta udvar, jóvízü
kut. Magános uraknak, kis családnak,
irodának nagyon előnyös.

Értekezhetni :

Kardos László
üzletében.

Valódi moskvai „Karaván Teák”,

Valódi moskvai „Popoff”

Valódi Jamaikai Rum

Valódi francia pezsgők

Valódi francia likőrök

Valódi hollandi likőrök

Valódi francia cognac

Kitünő magyar cognac

Kitünő magyar tokaji asszuk

Kitünő magyar pecsenye borok

Kitünő magyar asztali borok

Kitünő magyar tea sütemények

Kitünő magyar cukorka speciálítások.

Kontsek Géza

ujjonnan berendezett üzletében

Kossuth-utca 7.

Uj nagy fűszer árjegyzék kívánatra ingyen.

Elhatároztuk,

hogy nagy készletünket, mely finom
és műizlésű **butorokból** áll, eladjuk.

A t. butor vásárlókat butortele-
pünk szíves megtekintésére tisztelettel
meghívjuk, eleve m gemlívén, hogy
készpénz vásárlás ellenében rendkívül
nagy árengedményt adunk.

Bernstein és Társa

Budapest, VI. Teréz-körút 19.